

eficàcia. La posició del doctor Joan Ramon Laporte, prèvia al desenllaç dels brots de risc epidèmic, ha estat valorada de manera justa, tot i la polèmica que ha pogut significar. En aquest sentit, l'episodi més important ha estat ran de l'epidèmia de grip de l'estiu del 2009, on va estimar que la despesa en vacunes no estava justificada, tant pel grau de risc com per la urgència en la preparació.

En relació amb l'Institut d'Estudis Catalans, cal esmentar que va guanyar el premi de recerca en fisiologia general i bioquímica de la Societat Catalana de Biologia l'any 1976, més recentment va ser proposat com a candidat a membre numerari i va ser convidat a presentar una conferència a la Secció sobre el tema del risc dels medicaments.

Text llegit pel senyor Jacint Corbella i Corbella en el Ple del dia 19 de maig de 2014

Josep Peñuelas i Reixach

Josep Peñuelas i Reixach va néixer a Vic el 30 de gener de 1958. Fou el primer Premi Nacional de la Recerca de Catalunya i és investigador científic sènior del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) al Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF), on dirigeix la unitat d'Ecologia Global CREAF-CEAB-CSIC-UAB. És un científic de projecció mundial, altament citat en els camps «ecology/environment», «plant and animal sciences» i «all science fields», segons els indicadors científics essencials de l'ISI, amb 21.000 citacions (ISI web of knowledge, Scopus, Google-scholar). El seu índex *h* és 72 segons Google Scholar, i 60 segons l'ISI. El seu índex *i10* és 300. Té dos articles amb més de 800 citacions, cinc amb més de 400, set amb més de 300, vint amb més de 200 i quaranta amb més de 100. Els seus treballs tracten especialment sobre biodiversitat i ecofisiologia vegetals, bioquímica i interaccions biosfera-atmosfera. S'interessa per l'ecologia global, l'ecologia de les plantes, el canvi global,

el canvi climàtic, la contaminació atmosfèrica, els cicles de nutrients, la teledetecció i el funcionament, l'estructura de les plantes terrestres i els ecosistemes.

Entre els seus resultats més importants hi ha el descobriment dels mecanismes ecofisiològics lligats a l'ús del carboni, l'oxigen i els nutrients que ajuden a explicar la diversitat i distribució de les plantes aquàtiques i terrestres; el desenvolupament de noves tècniques de teledetecció per a l'estudi del funcionament de plantes i ecosistemes (el PRI, del qual fou codesenvolupador, és un instrument establert en teledetecció); el descobriment d'evidències actuals dels efectes del canvi global, el canvi climàtic i la contaminació de l'aire, inclosos canvis en la relació N:P, en la biodiversitat, estructura i funcionament dels ecosistemes terrestres, o l'estudi dels mecanismes, les funcions i efectes de les emissions de compostos orgànics volàtils per plantes i ecosistemes. També ha fet un notable esforç per a popularitzar aquests temes i la ciència en general en revistes i diaris, i per a fer arribar als responsables polítics i gestors el coneixement científic sobre aquests temes.

La seva producció és una de les més grans dels investigadors catalans en qualsevol àmbit: sis llibres sobre ecologia, evolució i ciència; quatre-cents quaranta articles en revistes SCI (deu a *Nature*, *Science* i *PNAS*, quinze a *Trends in Ecology and Evolution* i *Trends in Plant Science*, etc.); noranta articles en revistes no indexades; cent vint capítols de llibre, monografies i volums col·lectius internacionals o *proceedings*; noranta-nou capítols de llibre, monografies, volums col·lectius i/o *proceedings* d'àmbit estatal, i dos-cents setanta articles sobre biologia, ecologia i ciència en diaris i revistes. Ha dirigit vint-i-set tesis doctorals, vint-i-set tesis de màster i vint-i-quatre de postgrau.

El 2005 va ser escollit com un dels quaranta-cinc científics de l'Estat destacats en «La generación de la Ley de la Ciencia. 45 perfiles de científicos de hoy» pel MCYT. Ha estat investigador i professor convidat en més de cinquanta universitats i centres de tots els continents, entre els quals destaquen les universitats de Barcelona, Stanford, Colorado, Kuopio, Hawaii at Moana, British Colúmbia, National Center for Atmospheric Research (Boulder, Colorado), Maryland, Católica de Chile, Northern Arizona, Tsukuba, Los Angeles, Malaysia Sabah, Avignon, Phoenix, Australian National University (Canberra), Lancaster, Autònoma de Méjico, Berkeley, China Academy of Sciences, Macquarie University, Cambridge, etcètera.

Ha estat revisor per a més de seixanta revistes diferents, les de més impacte són: *Nature*, *Science*, *PNAS*, *Trends in Ecology and Evolution* i *Trends in Plant Science*. Ha estat avaluador i membre de comissions d'avaluació per a tota mena d'agències internacionals i estatals, entre les quals cal esmentar l'ERC; assessor científic de diversos centres internacionals de recerca, fundacions, governs locals, governs estatals, diverses associacions i diverses activitats culturals relacionades amb la ciència i la seva difusió, i membre de l'Steering

Committee de consorcis europeus de recerca (CLIMMANI, VOCBAS, COST-TERRABITES). També ha estat investigador principal o associat de vint-i-quatre projectes de recerca internacionals o estatals: CLIMOOR, VULCAN, ALARM, ISONET, VOCBAS, NITROEUROPE, MICROCARB, CONSOLIDER-MONTES, GLOVOCS. El seu grup ha rebut de l'ordre de cinc milions d'euros en els darrers deu anys.

Ha estat guardonat, entre d'altres, amb el Premi Òmnium Cultural de Figueres (1975-1976), el Premi de la Fundación Conde de Barcelona (1990), el Premi Medi Ambient, IEC - Caixa de Sabadell (2008) i el primer Premi Nacional de Recerca de Catalunya (2010). També participà en els treballs de l'IPCC, que va guanyar el Premi Nobel de la Pau l'any 2007.

Juntament amb aquesta immensa tasca científica, cal destacar que el doctor Peñuelas és una persona que estima el seu país i està profundament involucrada en la lluita a favor de la cultura catalana. Ho ha demostrat a bastament cooperant amb les nostres administracions (la Generalitat i alguns ajuntaments) i en les tasques de les filials de l'IEC. Entre moltes altres coses, ha estat president de la Institució Catalana d'Història Natural; entre el 1994 i el 1996, va ser coordinador general del programa d'investigació en medi ambient de Catalunya; ha col·laborat reiteradament amb els organismes gestors de la recerca catalana; va ser assessor científic de la candidatura de Barcelona com a capital cultural europea el 2001 i senador del Fòrum Universal de les Cultures 2004 (Fòrum Barcelona 2004); ha estat vocal del jurat del Premi Ramon Margalef d'Ecologia; és soci fundador de la Societat d'Història Natural dels Ports i de la Institució Alt Empordanesa per a la Defensa i Estudi de la Natura; durant el període 2002-2004 va ser assessor de l'Ajuntament de Figueres per a l'Agenda 21 i per al projecte del parc bosc municipal, i, des del 1998, és patró vitalici de la Fundació Museu del Joguet de Catalunya, on ha fet d'assessor sobre el joguet científic.

La personalitat científica del doctor Peñuelas és tan destacada (i reconeguda, no solament pels seus col·legues sinó per la Generalitat, sobretot en ser-li atorgat el primer Premi Nacional de la Recerca) que no cal més que l'enumeració superficial dels mèrits que he fet. La seva voluntat de servei al país és igualment inqüestionable. Volem afegir que ha estat capaç de crear un equip que es troba en l'elit de l'ecofisiologia de les plantes i de l'estudi dels efectes ecològics del canvi global, que ho ha fet amb molta intel·ligència i molt de treball i que és una persona de tracte molt agradable, que sap combinar una extraordinària eficiència amb un tracte empàtic.

Text llegit pel senyor Jaume Terradas i Serra en el Ple del dia 19 de maig de 2014